

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1877. ÉVI JUNIUS 25., 26., 27-ik NAPJAIN

SÁROSPATAKON TARTOTT NYÁRI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.

1877.

**A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1877. évi június 25., 26., 27-ik napjain
Sárospatakon tartott nyári közgyűlésének**

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület, 1877-ik évi június hó 25., 26., 27-ik napjain, Sárospatakon tartotta meg nyári közgyűlését, **Kun Bertalan** szuperintendens és **Ragályi György** felsőborsodi, majd később **Payzsos János** felsőzempléni segédgondnok urak elnöklete alatt az egyházmegyék képviselői; a főiskola tanárai, közhivatalnokai s több, egyházi és tanügyek által érdekelt, egyházi és világi egyének jelenlétében s közreműködése mellett.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Fodor Pál*, esperes; *Batta József*, *Veress Sámuel*, papi; *Bárczay Ödön*, világi tanácsbírák és *Varga József*, egyházmegyei aljegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Prágay Lajos*, esperes; *Édes Ábrahám*, *Futó Sámuel*, papi tanácsbírák.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Körössy István*, esperes; *Soós József*, *Zitás István*, papi; *Bódogh Károly*, dr. *Lengyel Endre*, világi tanácsbírák; *Terhes Barna*, egyházmegyei főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Debreczeni Gábor*, esperes; *Ragályi György*, segédgondnok; *Apostol Mihály*, papi tanácsbíró; *Debreczeni Bertalan*, egyházmegyei ügyvéd.

A felsőzempléni egyházmegyéből: *Laky András*, esperes; *Payzsos János*, segédgondnok; *Bernáth Elemér*; *Bálint József*, papi tanácsbíró; *Fejes István*, sátoralja-ujhelyi lelkész.

A gömöri egyházmegyéből: *Török József*, esperes; *Nagy Pál*, papi; *Diószeghy Zsigmond*, világi tanácsbírák.

A tornai egyházmegyéből: *Lovass Sámuel*, esperes; *Lükő Géza*, segédgondnok; *Kapossy György*, egyházmegyei főjegyző.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó András*, esperes; *Pazar István*, papi tanácsbíró; *Orémus Dániel*, egyházmegyei főjegyző.

A sárospataki főiskola részéről: *Hegedűs László*, világi aligondnok; *Orbán József*, akad., *Szivós Mihály*, gimnáziumi igazgatók; *Németh László*, jogigazgató. A gazdasági választmány összes tagjai s az egész tanárikar.

Több egyházi és világi tagok, mint hallgatók.

Jegyzők: *Bálint József*, fő-, *Mitrovics Gyula*, al- és *Debreczeni Bertalan*, világi jegyzők.

1. Elnök szuperintendens ur, buzgó imában kérvén Isten segedelmét köztanácskozásunkra:
A gyűlést megnyitottnak nyilvánította.
2. A képviselők megbízó levelei
igazoltattak.
3. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 7-ik számú jegyzőkönyvi határozatában, egyházkerületünk elnöksége azzal biztatván meg, hogy amennyiben biztos tudomása van arról, hogy a presbyterian egyházak, folyó év július havában, Edinburgba tervezett főgyűlésén, a tiszántúli testvéregyházkerület, mindenestre fog küldeni követet, gondoskodjék arról, hogy a kinevezendő küldöttség tagok, megbízás folytán, egyházkerületünket is képviseljék: szuperintendens ur jelenti, hogy a nevezett testvéregyházkerület, nem levén több ajánlkozó, *Balogh Ferenc* debreceni főiskolai hittanárt bizta meg az említett presbyterian szövetség gyűlésén való képviseltetéssel s így egyházkerületünket is a nevezett hittanár ur fogja képviselni.
Elnök szuperintendens ur jelentése tudomásul vétetett.
4. Ugyanazon közgyűlés 11-ik, számú jegyzőkönyvi határozatában, a főiskolai gazdasági választmányt azzal bizván meg, hogy amennyiben az egyházkerület, a főiskola birtokában lévő, régi katonai kórház helyiségének értékesítése szempontjából, hajlandó annak elárúsítása iránt, méltányos alku útján, Patak városával egyezkedni: tegye meg a lépéseket a netalán szükségessé válандó kölcsönös értekezésre s eljárásáról adjon jelentést.
Amennyiben az átadás iránti egyezkedés még ez ideig meg nem történt s így arról értesítés egyházkerületünk elé be nem is adatott, ez ügy továbbra is a gazdasági választmány figyelmébe ajánltatik.
5. Ugyanazon közgyűlés 14-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, egyházunk különféle hivatalnokainak felavatása és beiktatása alkalmainál használandó esküminták átnézése és megállapítása jelen közgyűlésünknek tüzetvén ki tárgyaúl:
Határozottatott, hogy miután a megindult mozgalmak, közel kilátásba helyezik az ohajtott zsinat megtartására alkalmas idő elérézését, egyházkerületünk az ilyen felavatási esküminták megállapítását is a zsinat elintézendő tárgyai közé óhajtja fölvetetni; annyival is inkább, mert az egyöntetűséget maga részéről, e tekintetben is kívánatosnak tartja; azért míg az megtörténhetnék, az eddig szokásban volt eskümintákat tartja meg.
6. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 65-ik száma alatt, a lúci lelkészválasztási ügyben kelt határozat értelmében, az alsózempléni egyházmegye által megejtett nyomozat kiegészítésére kiküldött bizottság, az összes nyomozati iratok betérjesztése mellett, előadja, hogy a megtartott nyomozatból kétségtelen tényként derül ki, miszerint a lúci papválasztást megelőzőleg, a lúci egyházban a választók között itatások történtek, azonban az nem volt bebizonyítható, hogy akár egyik, akár másik lelkészjelölt, a korteskedésben, akár közvetve, akár közvetlenül, részt vett volna. Ennélfogva javaslatképen terjeszti elő:

1. Hogy a lúci lelkészválasztás a felmerült korteskedés miatt megsemmisítettén, új választás rendeltessék el, abból azonban az előző választásnál kombinációba hozott sem egyik, sem másik jelölt ne rekesztessék ki.

2. Hogy választási joguk gyakorlatából, azon egyének, névszerint: Zétényi György, Barta András, Szabó József, Poczbai Márton, Zsamba István és Batta Lajos, kik a korteskedés tényezőiként tűnnek fel, kirekesztessenek.

3. Sélyei András fitanító, ki a kedélyek felizgatásában tetemes részt vett, ezen egyházból más egyházba tétessék át.

4. Hogy az egyház komolyan dorgáltassék meg, miszerint a paplakot és iskolát, melyek a küldöttség által siralmas és elhanyagolt állapotban találtattak, jó karba hozni ne késlekedjék.

Ezen jelentés kapcsában betérjesztett nyomozati iratok átvizsgálása után, egyházkerületi közgyűlésünk

az alsözemplémi egyházmegyének ezen papválasztási ügyben hozott s neheztelt határozatát helyben hagyja, s Rigó Lajos segédlelkészt, a lúci egyház lelkészeül megerősíti.

Mert Rigó Lajos segédlelkész ellen nem bizonyult be, hogy akár maga, akár megbizottja által, hivatalhoz jutása céljából, akár az egyháznak, akár annak egyes tagjainak, pénz vagy bárminemű haszonélvezet vagy teher elvállalása által, bárminemű vagyoni ígéretet tett, vagy oly neműeket tetleg kiszolgáltatót volna; hogy a megtörtént korteskedés, az ő indításából vagy beleegyezésével történt volna, s általában, hogy akár nevezett, akár meghatalmazottja oly állapotokat idézett volna elő, melyek bárkit véleménye szabad nyilvánításában gátoltak és így reá az 1869. évi tavaszi gyűlésben, 31. szám alatt hozott törvény alkalmazható nem lévén: a különben szabályszerűen eszközölt választást megerősíteni, s Rigó Lajost az ellene emelt korteskedés vádja alól felmenteni kellett.

A fentebb megnevezett választóknak korteskedésben részvételök rosztatit, s ezen rosztalásnak s e miatti megrovásnak egyházkerületünk jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

A mi a küldöttség jelentésének 3-ik pontjában Sélyei András fitanítóra vonatkozó javaslatot illeti: miután a nyomozatból kiderül, hogy nevezett fitanító, a lelkészválasztási mozgalmak alatt, a kedélyek felizgatásában tetemes részt vett, utasittatik az eljáró egyházmegye, hogy Sélyei András fitanítót, saját hatáskörében szigoruan dorgálja meg s egyszersmind

a küldöttség azon jelentése alapján, hogy a lúci egyházban a lelkészi lak és iskola épületei elhanyagolt állapotban vannak: meghagyatik az egyházmegyének, hogy ezen épületek rendbehozására szoritsa a lúci egyházat.

7. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 102-ik pontjának I. b) cím alatti határozata értelmében, a hazai első takarékpénztártól utalványozott 20 ezer frt. kölcsöntőke fölvételére s a szükséges kötvény aláírására, *Hegedűs László* és *Mocsáry Lajos* képviselő urak bizatván meg: jelentetik, hogy miután a nevezett meghatalmazottak, részint családi halaszthatlan ügyek,

részint közbejött betegségük miatt, Budapesten meg nem jelenhetnek, szükség van arra, hogy e célból, egyházkerületünk, egy más meghatalmazottat nevezzen ki s bizzon meg.

Az említett körülmények miatt, a hazai első takarékpénztártól utalványoztatott 20 ezer frt. kölcsöntőke fölvételére, az egyházkerületi közgyűlés, ezennel *Zsindely István* tanárt, mint a főiskolai gazdasági választmány elnökét, bizza meg és hatalmazza fel.

8. Ugyanazon közgyűlés 102-ik számú jegyzőkönyvi határozatának I. cím alatti g) pontjában, az irodalmi kör által összeállított, a népiskolai tanügyi bizottság által átvizsgált s közgyűlésünk által elfogadott „Népiskolai tanterv“ kinyomatni rendeltetvén: szuperintendensi hivatunk jelenti, hogy a nevezett munkát sajtó alól kikerült; felhívja azért az egyházkerületet, hogy intézkednék annak közzététele, illetőleg elárusítása iránt.

Minthogy e jóra való dolgot, nélkülözhetlen segédkönyvül s folytonos útbaigazítóul szolgálhat néptanítóink kezében; nemcsak, hanem az iskolalátogatók is sikerrel használhatják azt, annak ellenőrzéseül, hogy a megállapított tanterv, mily mértékben van valamely egyház népiskolájában, az illető tanító által, keresztül vive? határozatilag kimondatott, hogy e tantervet köteles minden egyházkerületünkben működő és levő tanító és egyház, egy-egy példányban megszerezni; miért is fölhívhatnak az egyes egyházmegyék esperesei, hogy számba vevén egyházmegyénk szükségletét, tegyék meg a főiskolai nyomdásznál a megrendelést s a példányok kiosztása után gondoskodjanak arról, hogy azoknak ára az egyházlátogatás útján, beszedessék s illető helyére szolgáltatassék; sőt ugyancsak az egyházlátogatók által felügyeltessenek arra is, hogy az egyházak által megvett példányok gondosan megtartassanak és megőriztessenek.

E tanterv egy pár példányban a testvéregyházkerületeknek is megküldetni határoztatott.

9. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium, 11,688-ik számú leiratában tudatja, hogy *Schunda V. József*, budapesti hangszerész, egy egyszerűsített s különösen az öszhangzatos énektanításnál nagyon könnyen kezelhető s célszerűen alkalmazható harmoniumot szerkesztett; azért ajánlja azt a népiskolák számára való megrendelés végett.

Körözve levén, tudomásul szolgál.

10. Ugyanazon minisztérium, 12,972. számú leiratában tudatja, hogy ő cs. és apostoli királyi Felsége, a csécsi helvét hitv. egyházközségnek, egyházi épületeinek helyreállítására, kézi pénztárából 100 frtnyi legfelsőbb segílyt méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

Hálás köszönetünket fejezzük ki a legmagasabb adományért.

11. Ugyanazon minisztérium, 11,364. szám alatt tudatja, hogy a gömöri, ungi s felsőborsodi egyházmegyékben létező tanítói segíly-intézetek nem felelnek meg a népiskolai tanítók nyugdíjazásáról szóló törvény rendelkezéseinek s különben is nem a tanítók, hanem azok özvegyei és árvái részére vannak alapítva és így ezen egyházmegyék tanítói az országos tanítói nyugdíj intézethez való hozzájárulás alól fel nem menthetők és utasíttatni kívánja egyház-

kerületünk tanítóit, kik az 1875. évi 32. t. c. követelményeinek ez ideig sem feleltek meg, hogy e részben kötelezettségöknek saját érdekükben tegyenek eleget, annyival inkább, mivel a mulasztók arra pénzbírsággal fognak szoríttatni.

Ezen miniszteri leirat már körözve lévén, tudomásul vétetik, utasítja azonban közgyűlésünk is a tanítókat, hogy országos törvényen alapuló kötelezettségeiknek, saját érdekükben, tegyenek eleget.

12. Ugyanazon minisztérium Budapesten, 1877-ik évi május hó 15-én, 10,098. szám alatti intézvényében, a Michael Antal által szerkesztett s Besztercén, 1872-ik évben, III. kiadásban megjelent „*Geographisches Hand-und Hilfsbüchlein*“ című tankönyvnek, amennyiben abban számos oly helyek fordulnak elő, melyek hazánk úgy közjogi, mint tényleges állapotával merőben ellenkeznek, a magyarországi népiskolák használatából történt kitiltatását tudatja.

Köröztetvén: köztudomásúl vétetett.

13. Ugyanazon minisztérium Budapesten, 1877-ik évi április hó 24-ikén, 10,473. szám alatt kelt intézvényében, a közös hadsereghez tartozó katonák körül, a polgári lelkészek által teljesített kíséző-lelkészi szolgálattételekért, ezek által igénybe vehető díjazás tárgyában az iránt értesít, hogy a közös hadügyminisztérium kész jövőre is, mint eddig, a nem stólaköteles legénység körül teljesítendő kíséző szolgálatokért, minden év végén bemutatandó és a katonai állomásfőnökök által hitelesítendő kimutatások alapján, a tett szolgálatok minőségének és számának megfelelőleg, némi díjt biztosítani. Ellenben kijelenti, miszerint nincs azon helyzetben, hogy a lelkészi egyes cselekvények díját előre meghatározhassa, mert a tiszteletdíj, minden egyes esetben történendő kiszabásánál a hely és egyéb viszonyok, főleg pedig a rendelkezésre álló dotáció mérve, kell, hogy irányadó legyen. Kéri e célból szuperintendensi hivatalunkat, hogy egyházkerületéből, minden év végével, a hatósága alatti lelkészek által a cs. k. katonaságnak valamely helyen állandó, vagy huzamosbb tartózkodása esetében teljesített kíséző-lelkészi szolgálatokról szerkesztett és az illető katonai helyparancsnokság által hitelesített kimutatásokat terjesztene föl, hogy azoknak érvényesítése végett, a kellő intézkedést, a cs. k. közös hadügyminisztériumnál megtehesse.

Köröztetvén: alkalmazkodás végett tudomásúl vétetett.

14. Ugyanazon minisztérium Budapesten, 1876-ik évi december hó 9-ikén, 1564-ik szám alatt kelt intézvényében, tudatván szuperintendensi hivatalunkkal, hogy Ráth Mór budapesti könyvkereskedő által, 50 néptanító számára: „Deák és Toldy emlékezete“ címen tett könyvalapítvány egyike Győry János hamvai ev. ref. tanítónak adományoztatott; mely könyvcsomagot az ./ alázárttan, oly kéréssel küldi szuperintendensi hivatalunkhoz, hogy azt az illető tanító kezéhez juttatni s az átvételről kiállítandó elismervényt Ráth Mór budapesti könyvkereskedőnek közvetlenül megküldeni méltóztassék.

Az átszolgáltatás, valamint az arról szóló elismervény-kiadás, szuperintendenciánk által már teljesítve lévén: tudomásúl vétetik.

15. A tiszai ágostai hitvallású ev. egyházkerület, 1876. augusztus 9 és 10-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve megküldetvén:

Irattárunkban elhelyeztetni határoztatik.

16. Olvastatott Török Pál dunamelléki püspök urnak, szuperintendensi hivatalunkhoz intézett levele, melyben előterjesztvén, hogy az énekes-könyveknek, szöveg- és hangjegyekre nézve javítása iránt, szintén mindegyik ev. ref. egyházkerületben megindulván a kezdeményezés, sőt némelyikben az e célra irányzott mozgalom különböző stádiumokig haladván: szükségesnek tekinté azon egyházkerületnek, e tárgyban kifejtett nézeteit, előkészületeit s munkálatait egyházkerületünkkel is megismertetni. Ehez képest közli azon egyházkerület jegyzőkönyvének ide vonatkozó határozatait, kívánván mindenesetre, hogy a külön egyházkerületekben, az énekes-könyv javításával foglalkozó külön bizottságok egymással érintkezzenek, alap és irányelveiket, terveiket, munkálataikat, atyafiságosan s testvérileg közöljék, hogy ezen eszmecsere által egymásra kölcsönösen s épületesen hassanak, egyetemes egyházunk javára s diszére.

Ugyanezzel kapcsolatban olvastatott a tiszántúli ev. ref. egyházkerület folyó évi ápril hó 19-ik s több napjain Debrecenben tartott közgyűlése jegyzőkönyvének, 26. szám alatti kivonata, melyben hivatkozással a dunamelléki egyházkerületnek, ez ügyben kelt megkérésére: kijelenti, hogy örömmel járul azon indítványhoz, hogy egy teljesen új énekes-könyv szerkesztessék, a mai izlés, költészeti szabályok, keresztyén vallásfogalmak és hitelveink alapján s a többi egyházkerület által kinevezendő tagokhoz, a maga részéről is szakértő egyéneket nevez ki, kik annak idejében tanácskozní fognak a testvér egyházkerületek küldötteivel, hogy egy új énekes-könyv létrejövetele mielőbb eszközzésbe vétessék

Egyházkerületünk maga részéről is régóta érzi énekes-könyvünk korszerűsítésének, gyökeres kijavításának, vagy a kívánalmakhoz képest, egészen újból kiállításának szükségét. Örömmel üdvözli azért a testvéregyházkerületeknek, ez irányban már eddigelé is kifejtett üdvös mozgalmait s kijelenti, hogy az énekügy reformját, a testvéregyházkerületekkel együtt, szives hozzájárulásával előmozdítani mindenkor kész leend. Egyszersmind ohajtja, hogy az énekügy a legközelebbi s kilátásba helyezett convent egyik tárgyául vétetnék föl s érdemlegesen tárgyalatnék. Utasíttatni fogván conventi képviselőink, hogy ha az énekügy, ohajtásunk szerint, csakugyan fölfogna vétetni a conventi tanácskozás tárgyául, annak gyökeres reformját közrehatásukkal előmozdítani igyekezzenek.

E célból a testvéregyházkerületek, ez ügyben megbizott, illetőleg megbizandó küldötteihez, maga részéről is, egy bizottságot nevez ki, megbizván: Fejes István sátoralja-ujhelyi lelkész elnöksége alatt, Fekete Károly ónodi, Terhes Barna sáropataki lelkészek, Szinyei Gerzson és Ivánka Sámuel tanár urakat; hogy ha a testvéregyházkerületek részéről kinevezett képviselők ez ügyben összehivatnak, minék a tartandó conventet megelőzőleg szükségesképen meg kelletik történni, ott egyházkerületünket képviseljék s az alap- és irányelvekben azokkal együtt kölcsönösen megállapodván, részökről is egy új, célszerűbb énekes-könyv létesítésében tevékenyen közreműködjenek.

17. Szabó Károly, borsodmegyei tanfelügyelő, 164. számú átiratában, azon körülményből, hogy a sajó-szentpéteri ref. hitfelekezeti iskolánál, az egyik tanítói állomás, nincsen rendszerezítve, hanem 3 éves tanító van alkalmazva, az iránt keresi meg szuperintendensi hivatalunkat, mely-

szerint hatna oda, hogy egyházkerületünkben a hároméves tanítószágok, minélelőbb megszüntetessenek s helyettök a tanítói állomások rendszeresíttessenek.

Egyházkerületünk, körülményeihez képest, mindenkor szíves készséggel igyekezett és igyekszik is, a népiskolai törvény üdvös intézkedéseire alkalmazkodni s e célból a kebelében lévő egyházaknak eddig sem zárta el az utat, arra nézve, hogy tanítói állomásaikat, az óhajtott módon állandósítsák, rendszeresítsék; e rendszeresítés azonban egyházainknak a főiskolához, különösen annak lelkész-képző intézeti ágához való viszonyánál fogva, egyszerre keresztül nem vihető.

18. Ugyanazon tanfelügyelőség, 170. számú átiratában, arra kéri szuperintendensi hivatalunkat, melyszerint rendelné el, hogy a kormányzása alá tartozó népiskoláknál, a tanítói változások ne április, hanem augusztus havában történjenek.

Rendszerünknel fogva ez kivihetetlen levén, most szokásban levő tanító-változási időnket továbbra is kénytelenek vagyunk megtartani; annyival is inkább, mert hiszen az ajánlott módot előbb már mi is megkísérlettük alkalmazni s kénytelenek valánk jelenlegi szokásainkhoz visszatérni.

19. *Raab Károly*, zolyomi ágostai hitvallású evangélikus főesperes, azon meggyőződésből, hogy boldogemlékezetű *Székács Józsefnek* a református testvérek közt is bizonyára vannak tisztelői, kik emlékére készek többet-kevesebbet áldozni, 9 példány gyűjtő ívet küld szuperintendensi hivatalunkhoz.

Az ivateket szuperintendens ur már eddig is kiosztván, az egyes egyházmegyék esperesei között, melegen fölhivatnak, hogy a nagy férfiú emléke iránti tiszteletből mindent kövessenek el, hogy a gyűjtés lehető eredménnyel történjék meg.

20. A gömőri egyházmegye, folyó évi április hó 4, 5-ik napjain, Ragályon tartott közgyűlése jegyzőkönyve 62-ik száma alatt, a *beretkei* egyháznak, részint fölszaporodott adóhátraléka, részint a paplak tetemes javítása által igénybe vett nagyobb szerű kiadása miatt, nyomasztó anyagi helyzetbe jutását terjesztvén elő, pártolólág ajánlja azt a segélyezésre s az országszerte eszközöndő könyöradomány gyűjtetésre, kérvén ez utóbbira a felsőbb engedély lehető kieszközölését.

Ez ügy a segélyosztó választmányhoz utasittatik; közhirdetésre még e folyó évre fölvétetik A könyöradomány gyűjtetésére szóló engedélynek kieszközölésére szuperintendens ur fölkéretik.

21. Ugyanazon egyházmegye, legutóbbi miskolci tavaszi közgyűlésünkre, főjegyzőjének akkori súlyos betegsége miatt, nem adhatván be a közhirdetés útján való segélyezésre általa ajánlott egyházakra; vonatkozó jegyzőkönyvi másolatot, utólagosan kéri, hogy az említett módon való segélyezésre, a *recskei* és *beretkei* egyházak vétessenek fel.

A recskei és beretkei egyházak, ezen körülménynél fogva, pótlólág a hirdetendő egyházak sorába vétetnek fel, s a lelkészek figyelmébe ajánltatnak.

22. Eöri Szabó Sándor ur, mint a Szondy-Kenessey-féle alapítvány gondnoka, ezen nevet viselő agentialis alapból, a legszükölködőbb egyházak gyámolítására rendelt, 133 frtot tevő s a mult évre járuló segély-pénzösszeget egyházkerületünk részére, szuperintendensünk kezeihez megküldvén: annak vételéről s hová fordításáról jegyzőkönyvileg kéri magát értesíttetni.

E segély-pénzösszeg, ez idő szerint, a tornai egyházmegyében kebeleztet s templomától, iskolájától tűz által megfosztatott *petrii* egyháznak rendeltetvén kiadni, erről a tisztelt alapítványi gondnok ur jegyzőkönyvileg értesíttetni határoztatott.

23. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló választmány 1877. évi június 17—21-ik napjain, Sárospatakon tartott vizsgálati működéséről következőkben terjeszti föl jelentését:

A lelkészi vizsgát megelőzőleg, a meghatározott szabályok értelmében, a) *az első vagyis bekebelezési vizsgát* tevőknek, otthon kidolgozásra kiadatott, *dogmatikai értekezés* tárgyú: a hit által való megigazulás méltánylása; egyházi beszéd szövegéül a vizsga alkalmával irandó dolgozatra: II. Kór. IV. 5. *Nem magunkat próbáljuk, hanem a Jézus Krisztust*; b) *másod vagyis lelkészképességi vizsgát* tevőknek otthoni dolgozatra: egy *a reformált keresztyén vallásra áttérő izraelita megkeresztelése alkalmára szolgáló agenda*; a vizsga alkalmával készítendő egyházi beszéd szövegéül: II. Tim. IV: 12. *A hiveknek légy példa a beszédben, a nyájaskodásban, a szeretetben, a hitben, a tisztaságban.*

E dolgozatok, a vizsgálati szabályok értelmében, részint otthon, részint itt a vizsga alkalmával, zárt ajtók mellett, megkészíttetvén: a választmány tagjai által előlegesen megbiráltattak. Mi megtörténvén:

folyó június hó 18-án, a szóbeli vizsga megkezdett s a következő napokon folytatott.

Eredménye, a pontosan vezetett osztály-jegyzékek értelmében, következő általános osztályzatot tüntetett elő:

I. Első vagyis bekebelezési vizsgát tettek:

1. *Szikszay Kálmán* végzett theologus javító-vizsgát tett a hittanból és az apologeticából: *első*;

2. *Csatáry Ferenc* végzett theologus, szintén javító-vizsgát tett a hittanból és apologeticából: *első*.

3. *Kiss József* végzett theologus: *első*;

4. *Kolozsváry István* végzett theologus: *kitünő*;

5. *Futó János* végzett theologus: *első*;

6. *Sághy Sándor* végzett theologus: *kitünő*;

7. *Kató Béla* végzett theologus: *kitünő*;

8. *Kozma Antal* végzett theologus: *első*;

9. *Órás Kálmán* végzett theologus: *kitünő*;

10. *Medve Pál* végzett theologus: *első*;

11. *Magyar Bertalan* végzett theologus: *első*;

12. *Kiss Gyula* végzett theologus javításra utasított a hittanból és apologeticából, azon kedvezményvel, hogy e vizsgájáról, a két tantárgyból javításra lett utasításának

bejegyzésével, bizonyítványt nyer és segédlelkészre, kibocsátvány mellett, alkalmaztathatik; másod vizsgát azonban, még javító-vizsgáját le nem teszi, nem tehet. A többi tantárgyakból *első*;

13. *Pál Albert* végzett theologus: *első*;
14. *Komjáthy Gábor* végzett theologus: *kitünő*;
15. *Hézsér Emil* végzett theologus: *kitünő*;

II. Másod vagyis lelkészképeségi vizsgát tettek:

1. *Kónya András* főiskolai szénior: *kitünő*;
2. *Bódogh Tamás* ároktői segédlelkész: *első*;
3. *Biró Bertalan* maklári segédlelkész: *első*;
4. *Hubay Lajos* zubogyi segédlelkész: *kitünő*;
5. *Nagy András* harkányi segédlelkész: *első*;
6. *Horváth Bertalan* miskolci segédlelkész: *kitünő*;
7. *Balogh István* radistyáni segédlelkész: *első*;
8. *Kőrössy István* hangácsi segédlelkész: *első*;
9. *Takács Endre* vajkóci segédlelkész: *első*;
10. *Bagdy István* nagyrozvágyi segédlelkész: *első*; általános osztályzattal.

Első vizsgát tettek tehát 15-en. Ezek közül *kitünő* osztályzatot nyert 6, *első* osztályzatot 8, javításra utasított 1.

Másod vizsgát tett 10. Ezek közül *kitünő* osztályzatot nyert 3, *első* osztályzatot 7.

Kik is a megállapított sorrendben egyenként vizsgát tevén: bizonyítványaik, vizsgára beállításuk alkalmával, fölolvastattak; vizsgájuk bevégeztével pedig, a megállapított osztályjegyzékek, vizsgájukról nyert bizonyítványaikba bevezetettek s azok a vizsgáló-bizottság tagjai aláírásával s szuperintendensi pecséttel ellátva, a vizsgátevőknek átszolgáltattak s ők maguk a vizsgáló-bizottságnak, az elnökség által tolmácsolt szives jó kívánatai mellett, további szent pályájukra elbocsáttattak.

A vizsga lefolyásáról s részleteiről szóló, s a vizsgátevők iskolai és másnemű bizonyítványait kivonatilag tartalmazó bővebb jegyzőkönyv, utólagosan fog a levéltárba letétel végett, a választmány jegyzője által beadatni.

24. A főiskolai tanügyi bizottság, folyó évi június hó 25-én tartott ülése jegyzőkönyvének 6-ik pontjában jelenti, hogy a hozzá felülvizsgálat végett áttett akadémia általános tan- és fegyelmi, valamint az akadémiai vallás- és egyháztudományi karát illető tanulmányi és vizsgálati rendszabályokat, a legnagyobb részletességgel átvizsgálván, azokat helyesnek és a kívánalmaknak teljesen megfelelőknek találta s csakis a következő módosításokat látja azokban szükségeseknek:

Az 1. §-ban a szövegezés ez legyen: „Az akadémia, mint saját körében önhatósággal bíró szerves egészet képező tudományos intézet“ stb. A 7. §. 3. a) pontja alatt ezen tétel: „15 kr. pecsételési díjjal együtt 65 kr. és bélyeg,“ ekép igazítandó ki: „félévénként fizetendő 50 kr.; továbbá pecsételési díj 15 kr. és bélyeg.“ A 14. §. első kikezdése így szövegeztessék: „Az akadémia kebelében fennálló egyes ifjusági egyletek alapszabályai csak a tanári kar által való megerősítés folytán léptethetők életbe.“ A függelék 2. §-ába ez tétessék: „Az ünnepi követnek szó-

székbe illő, sötét színű öltözet nélkül megjelenni nem szabad.“ Az akadémia vallás- és egyház-tudományi karát illető, tanulmányi és vizsgálati rendszabályok 8. §-a így kezdődjék: „Váltakozó tantárgyak“ stb. A 13. §-ba ez teendő; „az iskolai év végeig.“ A 23. §-ba kápláni vizsga helyett „első vagy bekebelezési lelkeszi vizsga“ tétessék.

Ez általános tan- és fegyelmi, tanulmányi és vizsgálati rendszabályok, a tanügyi bizottság által ajánlott s fentebb megjelölt módosításokkal, ezennel elfogadtatnak és megerősíttetnek, s a jövő tanévtől kezdve, az illető karra nézve kötelezővé tétetnek.

25. Ugyancsak a tanügyi bizottság, ugyanazon ülésének 8-ik számú jegyzőkönyvi pontjában, jelenti, hogy a jog- és államtudományi kar szervezetét és tanügyi igazgatását illető szabályzatot is átnézhén, az, mint az isméretes miniszteri szabályzattal minden tekintetben megegyező s főiskolánk igényeinek is teljesen megfelelő, helyeslésével találkozott s csakis azon egyszerű észrevétellel ajánlja elfogadásra, hogy a 13. §-ban jelzett „szakelnöki külön szoba“ berendezéséhez és szolga alkalmazásához, a maga részéről, pártolólólag nem járulhat.

A tanügyi bizottság által ily módon átnézett és helyesnek talált jog- és államtudományi tan- és vizsgálati rendszabályok, e helyen szintén megerősíttetnek. A mi pedig a szakelnöki külön szoba berendezését illeti, minthogy a főiskola helyisége és anyagi helyzete ezt, ez idő szerint, csakugyan meg nem engedi, azt az egyházkerület sem szavazhatja meg; utasítja azonban gazdasági választmányt, hogy, mint ezt már előbb maga is megígérte, készíttessen a jogi szakelnök részére oly alkalmas szekrényt, melyben az, a fontosabb okmányokat és iratokat célszerűen elhelyezhesse és rendben tarthassa.

26. Főiskolai gazdasági választmány elnöke, beadott jelentésének kapcsában:

a) Az építkezés teljes befejezésére még hiányzó összeg beszerzéséről, valamint az egész kölcsöntőke és kamatai törlesztése módjáról való gondoskodásra hívja fel egyházkerületünk figyelmét.

Egyházkerületünk azon tőkéit, melyek a főiskolai építkezés alkalmával felhasználtattak, addig, míg a főiskolának azokat visszafizetni módjában leend, szabályszerű kamatfizetés feltétele mellett, a főiskolánál kölcsönképen meghagyni hajlandó lévén, a hazai első takarékpénztártól felveendő 20 ezer frttal, az építkezés költségeit fedezhetni véli és így újabb kölcsön beszerzésének szüksége fenn nem forog.

A mi az egész kölcsöntőke törlesztését s a kamatok fedezését illeti: ezen célra az államsegély egy részét kívánja egyházkerületünk fordítani, mely államsegély különben is egyházi és nevelési célokra lévén rendelve, a főiskola szükségletei fedezésére annyival inkább fordítható, mennyiben ez által az egyházak terhei könnyíttetnek, mivel különben az egyházak lennének kényszerülve a főiskola ezen terheit fedezni.

Ezen államsegély azonban, csak addig lesz ezen célra fordítható, míg vagy a déteri birtok eladása, vagy a tetemesebb összegben [kint levő kamatok behajtása, vagy más módon oly helyzetbe jő a főiskola, hogy tartozását és a kamatok törlesz-

tését ezen segély nélkül is teljesítheti, mely feltétel beálltával az államsegély ismét eddigi rendeltetésére fog fordíttatni; addig is azonban ezen államsegély megmaradó része, a kiosztásnál eddig alkalmazott szabály figyelmen kívül hagyásával, oda fog fordítani, a hol a segélyezés szüksége legnagyobbnak mutatkozik.

b) Jelenti gazdasági választmányi elnök, hogy a Klein Ede által felvállalt épület, a pad megtapasztalását kivéve, készen van, s most már annak átvételére a szerződés értelmében szakértők kinevezése szükséges.

Ezen átvételre szakértőktől Wallandt Ernő és Egner mérnök urak kéretnek fel s gazdasági választmány utasíttatik, hogy magát ezen urakkal érintkezésbe téve, majdan a vállalkozó által is szerződésszerűleg választandó szakértőkkel együtt, a szemlét tartsa meg s az átvételt eszközölje.

c) Az építkezés végbefejeztéig még szükséges munkálatok elrendelését kéri, minők a Hunyadi-féle ház, a Szűcs István tanár szállásának, az Ivánka Sámuel szállásán levő melléképületnek lerontása, s az iskola környékének bekertelése, a régibb épületben üresedésbe jött helyiségeknek tápintézeti ifjak részére leendő berendezése, kórház berendezése, harangok elhelyezése, árnyékszék átalakítása stb.

Mindezen építkezések és javítások megtétele, már előbb keletkezett határozataink által, elrendeltetett ugyan, mindazáltal, mennyiben gazdasági választmány által ezen jelentés mellett költségelőirányzat nem terjesztetett elő és így meg nem bírálható, mily összeget igényelnek ezen javítások, s megbirja-e jelenben azokat a főiskola pénzereje: a felsorolt építkezések és javítások mikénti teljesítése felől jelenleg részletesen intézkedni nem lehet, hanem feljogosíttatik gazdasági választmány, hogy az új épületi számadás befejezte s az új épületre fordított minden költség fedezése s a kézművesek követeléseinek kifizetése után, a felveendő kölcsönből felmaradó összegből és ezen összeg erejéig, a legszükségesebb s nélkülözhetlen javításokat tegye meg, a többire nézve pedig kimerítő költségvetést terjeszzen ősi közgyűlésünkre, a mikorra az építkezésről is részletes kimerítő számadást vár egyházkerületünk, gazdasági választmánytól.

A mi a Szűcs István tanár által lakott helyiség lebontását illeti: miután ennek, úgy az Ivánka Sámuel által lakott helyiségen levő melléképületnek lebontása rég el van határozva és így Szűcs István tanár lakás nélkül marad, részére lakbérül évenként 100 frt. utalványoztatik, mely összeget a tápintézeti pénztár köteles a közigazgatási pénztárnak visszafizetni, azért, mivel azon ugynevezett Abaházi-féle házat, melyet egyedül lehetne Szűcs István tanár lakásául kijelölni, a tápintézeti főzóné lakja.

d) A főiskolára régebben vagy újabban alapítványt tevők, jogigazgató által felhivattak, hogy alapítványukról biztos betáblázási engedélylyel ellátott kötvényt adjanak, vagy azt készpénzzel fizessék ki. Azonban a százon felül felhivottak közül, mintegy három engedett a felhívásnak.

Ennek folytán utasittatik jogigazgató, hogy a már korábban hozott határozat értelmében, ezen alapítókat vagy ezek utódait — *ezen határozat mellékletével* — még egyszer szólítsa fel és pedig az eredeti alapítókat arra, hogy alapítványukról e kötelezettséget magában foglaló alapítvány-levelet állítsanak ki, a hol **pedig az eredeti alapítók már nem élnek, azok jogutódait, valamint a főiskola egyéb adósait** arra, hogy tartozásaikról vagy bekebelezési engedélylyel ellátott kötvényt adjanak ki, vagy fizessék be tartozásaikat; minek ha ismét sikere nem lenne, mindazokat, kiknek tartozásuk bebizonyítható, perelje be.

e) Azon különbözetről tesz — a szakértői becslés és a gazdasági választmány eljárását kimutató jegyzőkönyv beterjesztése mellett — jelentést, mely a Kun Dániel-féle birtok cseréje alkalmával felmerült.

Ezen jelentés sajnos tudomásul vétetik és miután a mellékelt szakértői munkálatból nyilvánvaló, hogy ezen különbözetet, a csereszerződésnél a számítás alapjául használt földkönyvi kivonat okozta s így tévedésen alapszik: egyházkerületünk csak azon esetben tarthatja fel továbbra is érvényben a Kun Dániel jogutódaival kötött csereszerződést, ha az örökösök, a szerződésben tulajdonukba átadott regálejog tulajdonjogát kárpótlásul átengedik a főiskolának; ellenesetben, ha ezen méltányos kívánságba a Kun Dániel jogutódai bele egyezni vonakodnának: utasítja jogigazgatót, hogy a tévedésen alapuló csereszerződést törvényes uton is bontsa fel.

27. Ugyancsak gazdasági választmányi elnök beterjeszti, megerősítés végett, a számvevőszék meghagyása folytán készült tanári házbérszerződés tervezetét.

Ezen tervezet megerősítettik, azon megjegyzéssel, hogy annak I. a) pontjába még beteendő, miszerint a bérlő is, ha lakását elhagyni akarja, köteles azt, egy negyed évvel előbb a bérbeadó főiskolai gazdasági választmánynak felmondani.

28. Bemutatott és tárgyalott a sárospataki főiskolai tápintézetnek, a tápintézeti felügyelő és főiskolai orvos által közösen készített alapszabály-tervezete.

Ez alapszabály tervezetet, egyházkerületünk, minden részében, komoly tanácskozás és megfontolás tárgyává tevén, azt, azon módosítással, hogy azon tétel, a hol a II-ik cím 8. §-ában, a tápintézetbe való felvételtől van említés, eme szavakkal egészítették ki: „*a tanári kar közreműködésével;*“ továbbá, hogy ugyanazon cím II. §-a eképen alakíttassék: „*a tanulmányi bizonyítványban „elégseges“ osztályzattal bírók, az ingyenes helyek élvezéséből kizáratnak;*“ végre, hogy az V-ik cím 32. §. záradéka így egészítették ki: „*a lakszobák kiadásánál, első sorban, mindig a jelentkezők szegénysége tartandó szem előtt; melyet az illető folyamodók szülei, mindenkor az adókönyv melléklésével tartoznak igazolni,*“ ezennel elfogadja és megerősíti. Minthogy pedig, az iskola épületében tervezett s az alapszabályokban részletesen körülírt bentlakás, az e célból nélkülözhetlen lakszobák felszerelése, butorokkal való ellátása végett, bizonyos mennyiségű pénzüsszegre van szükség; egyházkerület gazdasági választmányt bizza meg, hogy a tápintézeti felügyelővel és főiskolai orvossal egyet-

értve, a megkivántató kölcsönösszeg felvétele felől gondoskodják és intézkednek; szigorúan felügyelve arra, hogy egyrészt a lakszobák berendezésénél, a legnagyobb takarékoság elvét tartva szem előtt, csakis a legszükségesebbek előállítására szoritkozzék; másrészt, hogy a felvett kölcsön, az annak fedezésére, az alapszabályokban, *lakbér* címen kitett dijakból, időről időre, pontosan törlesztessék s kamatai rendesen fizetessenek s az egész összegről külön rendes számadás vezettessék.

29. Olvastatott a főiskolai gazdasági választmány folyó évi június hó 25-ikén, dr. Lengyel Endre választmányi tag elnökle alatt tartott ülése jegyzőkönyvének 10-ik pontja, melyben előterjesztetik, hogy a legújabb szervezet szerint, a gazdasági választmány eddigi elnöke, Zsindely István, jelenben már megszűnik a gazdasági választmány elnöke és tagja lenni. Miután azonban a nevezett volt elnök, nemcsak a választmány üléseit vezette szakavatott tapintattal, hanem annak ügyeit is oly ernyedetlen buzgalommal intézte, teendőit is oly fáradalmat nem ismerő éberséggel kísérte, hogy ez által ő a gazdasági választmánynak, majdnem nélkülözhetlen tagjául lőn tekintve: e célból kéri gazdasági választmány, hogy Zsindely István tanár ur, a gazdasági választmánynak, még legalább egy évig tagja maradhasson.

Amennyiben Zsindely István tanár ur, mint gazdasági választmányi elnök, a lefolyt év alatti építkezések s általában a főiskola egyéb anyagi viszonyai rendezésénél is oly ügyességet, tapintatosságot és buzgalmat tanusított s ezen ügyek tovább vitelének fonalszála is annyira kezeiben vannak, hogy itt az ő intéző és rendező kezeinek hiánya, közmeggyőződés szerint, nagyon is érezhető lenne; készséggel járul egyházkerületünk, a gazdasági választmány ebbeli kívánalmához, s tekintve az idézett indokokat, eltérve kivételesen az e részben fennálló rendszabályoktól, szem előtt tartva különösen a már folyamatban lévő építkezések és függőben levő anyagi ügyek tovább vitelének sürgős szükségét: Zsindely István tanár urat, mint kinek erélyét, maga a gazdasági választmány e célból csaknem nélkülözhetlennek tekintti, még egy évre a gazdasági választmány tagjául meghagyja, s őt erre fölkérendőnek határozza, kijelentetvén, hogy e kivételes körülmény jövőre, a fennálló rendszabályok ellenében, praecedens esetül semmi esetben nem fog tekintetni. Ennek kapcsában

30. A gazdasági választmánynak azon fennebbi kérelmét illetőleg, hogy Zsindely István, volt elnök, a választmány tagjául továbbra is hagyatnék meg, főlemlité szuperintendens ur, miszerint hiszi, hogy Zsindely István tanár ur, hajlandó lesz az irányában nyilvánuló bizalomnak engedni; megjegyzé azonban azt is, hogy a gazdasági választmányi tagsággal együtt járó sok teendői, kétségkívül meg nem fogják engedni, hogy tanórái számához képest tanári teendőit kellő mérvben teljesíthesse, ajánlja azért ez akadályozó körülményt az egyházkerület figyelmébe, kérvén az intézkedéseket ahoz képest megtétetni.

Zsindely István tanár urra nézve ez előterjesztés méltányoltatván, utasíttatik a tanügyi bizottság, hogyha Zsindely István tanár ur tevékenysége, a gazdasági választmányi tagsággal együtt járó számos teendőknél, annyira igénybe fog vétetni,

hogy kiszabott tanóráit e miatt teljesen meg nem tarthatja: gondoskodják a tanórák olyatén beosztásáról, hogy a Zindely István tanórái is pótolva legyenek, de e mellett valami újabb kiadások által a főiskolai pénztár se terheltesék.

- 31.** Bihari Imre bölcsészeti rendes tanárnak, még a folyó évi tavaszi közgyűlésen elfogadott lemondása következtében, egy bölcsészeti akadémiai tanszék megürülvén s annak betöltésének szüksége, már jelen gyűlésünk alkalmával bekövetkezvén:
E tanszékre általános akarattal *Bokor József* akadémiai hittanár választatott meg. Ki is azt készséggel elfogadván:
- 32.** Helyette az ó és új szövetségi írásmagyarázat, s ezzel kapcsolatos tudományok tanszékére, az akadémiába,
Radácsi György, eddigi gimnáziumi vallástanár választatott meg. Ki azt szintén elfogadván:
- 33.** Gimnáziumi vallástanárrá *Kovácsi Sándor*, eddigi első gimnáziumi osztálytanár választatott; világosan kijelentetvén, hogy tanári díja 1200 frt. leend ugyan, azonban e tanársággal egybekötvetve levén a képezdei vallástanárság is: az 1200 frt. tanári díjba, 1050 frtot a főiskolai közpénztárból, 150 frtot pedig az állam pénztárából huzand.
- 34.** Az ekként megürült egy gimnáziumi tanszékre pedig:
Molnár Lajos miskolci gimnáziumi tanár lön, a két jelentkezet egyén közül szótöbbséggel megválasztva, annak kijelentése mellett, hogy a tanárképesítő vizsgát két év lefolyása alatt letenni köteles, addig tanári díja 1000 frt. leend.
Kik is e megválasztásukról jegyzőkönyvi kivonaton idejében értesítettvén, tanári hivatalaikat, már a jövő iskolai év kezdetével elfoglalni köteleztetnek.
- 35.** Olvastatott Nagy Gusztáv szépészeti muzeum örnek, a gazdasági választmány s ez által ide egyházkerületünk elé tett előterjesztése, a szépészeti muzeum teljesen leltározott műdarabjai, pénztári állása, annak helyiségei, célszerű beosztása s más szükségessé vált intézkedések iránt; kérvén előterjesztését az egyházkerület pártoló figyelmébe.
Ez ügy, a gazdasági választmányhoz, azon utasítás mellett tétetik át, hogy a tanári karral egyetértve, úgy a muzeum pénzalapja biztos elhelyezése, mint a helyiségek s kivánt átalakítások ügyében, figyelemmel a természeti muzeum és rajzteremre, behatóan intézkedjék.
- 36.** Olvastatott a főiskolai kóroda alapszabályainak tervezete.
Mely alapszabályok tételenként jóváhagyattak, elfogadtattak s megerősítettvén, érvénybe léptetni határozattak. Ezzel kapcsolatban:
- 37.** Fölmerülvén a kóroda építésének kérdése s az [arra készített tervrajz bemutatvatván, dr. Kun Zoltánnak, a főiskolai betegsegélyző-egylet nevében és megbízásából tett előterjesztése alapján

egyházkerületünk elsőben is, a bemutatott építési tervrajzot jóváhagyja s elfogadja. A mi pedig az építkezési költségeket illeti, e célra a betegsegélyző-egylet, a sárospataki népbankban elhelyezve levő, s már csaknem 3000 frtra rugó pénzalapját, vagy annak az építkezésre megkivántató egy részét, kölcsön gyanánt, a főiskola rendelkezésére átadja, oly föltétel alatt, hogy annak 8⁰/₀ kamatját, mindaddig fizetendi a főiskola, mig azon összeg az egylet részére vissza nem fizettetik. E mellett a betegsegélyző-egylet által, e célra rendezendő sorsjegyekből befolyó jövedelem, a kölcsöntőke törlesztésére fog a közpénztárba beszolgáltatattni, mely sorsjegyek könnyebb elárusíthatása tekintetéből, az egyházkerületbeli esperességek közremunkálása s pártfogása is kikérendő leend. Továbbá: az ünnepi legációk alkalmával kiadatni szokott pátensek fölemelt ára, azonnal, mihelyt ezen fölemelt árösszegeből, a főiskolában alkalmazandó óramű költségei kitelnek, a kamatok fedezésére lesznek a közpénztárba beszolgáltatandók; azon megjegyzéssel, hogy az építkezésekbe ekként befektetendő ezen összeg, külön könyvben s külön számadás mellett fog vezettetni, és nyilvántartatni. Ezen intézkedések elrendelése után, a betegsegélyző-egylet, az építkezésre megkivántató pénzösszeget, alakszerű kötelezvény mellett, a főiskola rendelkezése alá bocsátja; melynek megtörténtével utasittatik gazdasági választmány, hogy az erre szolgáló költségvetés alapján, az árlejtést megtartván az építkezésre, a szükséges előmunkálatokat azonnal tegye meg s annak mielőbbi kivitelét erélyesen vegye eszközlésbe.

38. Olvastatott *Baczoni Lajos*, sárospataki rendkívüli jogtanár, folyamodványa, melyben, hivatkozva arra, hogy a nevezett tanszak szolgálatában már a második tanévet töltötte el, főiskolánk körében s hogy ez ideiglenes állomásának természetéből folyó bizonytalanság, több tekintetben s több körülményeknél fogva, aggasztólag hat jövőjére nézve; annak kikötése mellett, hogy a következő tanév folyamán az államtudományi tudori szigorlatokat mindenestre leteendi, kéri az egyházkerületet, nyugtatná meg őt az iránt, hogy mennyiben lehet reménye, habár eddigi fizetésének meghagyásával is, arra, hogy jelenlegi tanszékén majdan mint rendes tanár fog megerősítettetni?

Tekintve Baczoni Lajos rendkívüli jogtanárnak, szakkörében kifejtett eddigi lelkiisméretes munkásságát; ama szorgalmat, melyet állásában, mindnyájunk közmegelegedésére, idáig kifejteni igyekezett, kérelmének alkalmából, szívesen teszi egyházkerületünk azon megnyugtató nyilatkozatot, hogy mihelyest a kérelmében ígért s ideiglenes alkalmaztatásánál is föltételül szabott államtudományi tudori szigorlatokat leteendi, kész az általa elfoglalt tanszéket rendszeresíteni s Baczoni Lajost, mint rendes tanárt, azon megtartani.

39. Jóváhagyás és megerősítés végett fölterjesztettek a sárospataki főiskolai ifjusági betegsegélyző-egylet alapszabályai.

Ez alapszabályokat, a főiskolai köziskolai szék, mint a melyre van ruházva, legujabb kormányzati rendszabályaink értelmében is, az ifjusági egyletek feletti

közvetlen felügyelet, előbb már gondosan átnézvén, kijavítván és megerősítvén, annak megerősítése itt is helyben hagyatik.

40. *Csoma Mihály*, legközelebb elhunyt nyugalmazott főiskolai tanár özvegye, hivatkozva arra, hogy az eddigi törvény és szokás szerint, az úgynevezett emortualis évnegyedes tanári illetőség, a nyugalmazott tanárok özvegyeinek is kiadatott, az iránt kérelmez: utalványoztassék és tétessék folyóvá részére is, elhunyt férje után, az április — júniusra eső évnegyedes illetőség.

Mínthogy, eddigi szokás szerint, az emortualis angária, a nyugalmazott tanárok özvegyeinek is csakugyan kiadatott, folyamodó kérelme teljesítettik, s részére a kért három havi, *Csoma Mihály* nyugdíjának megfelelő összeg, részletekben, kifizettetni határoztatott.

41. Olvastatott *Szinyei Gerzson* főiskolai könyvtárnoknak, folyó évi tavaszi közgyűlésünk 50. sz. határozata folytán, a főiskolai könyvtár rendezésének jelenlegi állásáról s kezelése módjáról beadott részletes jelentése, melynek 1-ső címében a főiskolai könyvtár rendezésének jelen állapotát, 2-ik címében a könyvtár kezelésének, 3-ikban a könyvtár használásának módját előadván, 4-ikben a könyvtár személyzetéről, 5-ikben az éremgyűjteményről, s 6-ikban az okmányok gyűjteményéről tévén jelentést: a könyvtár rendezésénél többnemű intézkedések szükséges voltára mutat rá, s a megfelelő intézkedések megtételét kéri.

Mielőtt egyházkerületünk ez ügy érdemében intézkednék: ezen nagy gonddal összeállított jelentést a tanügyi bizottságnak, melynek illetőségi köréhez tartozik első sorban különben is a főiskolai könyvtár rendezése, oly célból adja ki, hogy az beható vizsgálat tárgyává tévén az ebben előadottakat, adjon még e gyűlés folyama alatt véleményes jelentést a felől, mely úton háríthatók el azon a könyvtárnok előterjesztésében is hangsúlyozott akadályok, melyek könyvtárunk — főiskolánk ezen nagy kincse — rendezésének végbefejezését hátráltatják.

42. Ezen határozat folytán, tanügyi bizottság a könyvtárnok előterjesztését átvizsgálván, még a gyűlés folyama alatt beadja jelentését, melyben

1. hangsulyozza, hogy a könyvtár rendezése tárgyában, egy minden tekintetben kimerítő javaslat elkészítése, az idő rövidsége miatt, foganatosítható nem volt; ennél fogva jelenleg csak annak felterjesztésére szoritkozik, hogy egyrészt a könyvtár berendezésének munkába vétele halaszthatlan szükség, másrészt ezen nagy munkára egy könyvtárnok, ki egyszersmind tanár is — nem elegendő és így a könyvtári személyzet okvetlen szaporítandó; javasolja továbbá, hogy könyvtárnok utasítassék, miszerint a tanári kar közreműködésével, a a könyvtár rendezéséhez szükséges munkálatok, a könyvtár helyiségének bővítése, a személyzet szaporítása s azok díjazása s egyéb teendőkre vonatkozólag, készítsen kimerítő javaslatot, s azt a tanügyi bizottsághoz adja be, hogy azt a tanügyi bizottság átvizsgálván, jövő őszi közgyűlésre, ez'irányban, kész munkálatot terjeszthessen be.

2. A mi a könyvtárnok előterjesztésének az éremgyűjteményre vonatkozó részét illeti, abban tanügyi bizottság egy alakítandó muzeum-egylet eszméjét véli megpendítettnek, mely szép és életrevaló eszme megvalósítását melegen ajánlja egyházkerületünknek és egyszers-

mind az éremgyűjteményhez szükséges szekrények beszerzése tekintetében, arra utasítja Hegedűs László algondnok és Szinyei Gerzson könyvtárnok urakat, hogy magukat Pulszky Ferenc muzeumi igazgató urral érintkezésbe téve, igyekezzenek a nemzeti muzeumban használatból kitett, de még használható állapotban levő szekrények közül, a szükséges mennyiséget, főiskolánk részére, vagy ajándékba, vagy legalább jutányos áron megszerezni.

Tanügyi bizottság előadott javaslata elfogadtatván, utasittatik főiskolai könyvtárnok, hogy a tanári kar közreműködésével, nemkülönben a Erdélyi János által készített munkálat figyelembe vételével, egy a könyvtár rendezésének minden ágát, úgy az éremgyűjtemény rendezését, esetleg egy a szépészeti muzeummal párhuzamosan vezetendő műgyűjtemény mikénti felállítása és kezelésére vonatkozó javaslatot magában felölelő munkálatot készítsen s azt a tanügyi bizottságnak oly módon adja be, hogy annak átvizsgálásával, tanügyi bizottság, még folyó évi őszi közgyűlésünkre kimerítő javaslatot terjeszthessen be. Egyszersmind az éremgyűjteményhez szükséges szekrények előszerzésére tett intézkedése, tanügyi bizottságnak, helyeslőleg vétetik tudomásul.

43. Olvastatott Évva András, s.-a.-ujhelyi lakos, folyamodványa, melyben a főiskola javára 2557 frt. tartozása s járulékaik erejéig zálogjogi bekebelezéssel terhelt s.-a.-ujhelyi 617. számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlan birtokából, egy részleges eladás folytán másnak tulajdonába átment néhány parcelláról, ezen teher kitörlését megengedtetni kéri.

Ezen kérvény gazdasági választmányhoz oly utasítással tétetik át, hogy szerezzen magának biztos értesítést arról, vajjon a folyamodó birtokában továbbra is megmaradó ingatlan, a rajta fekvő kölcsöntőkét és járulékait, szabályaink szerint, kellőleg fedezi-e? ezen esetben a kért részletes kitörlési engedély megadható lévén.

44. Előterjesztetett az 1876. évben, különféle intézetek, szegény egyházak segélyezésére, hirdetés útján s iveken gyűlt s az 1877-ik évi egyházlátogatáskor összeszedett pénzekről szóló számadás, melyben feltüntetett, hogy az összes hirdetésből, a 8 egyházmegyéből, az 1877-ik évben beadatott 903 frt. 84 kr.; ebből egyházi célokra megtakarított összesen 128 frt. 46 kr.; mely összegből 71 frt. 96 kr. a szegény lelkészek s tanítók részére kiadatni szokott segély pótlására; 56 frt. 50 kr. pedig az egyházkerületi főleánynövelde segélyezésére fordított.

Helyeslő tudomásul vétetik.

45. Elnök szuperintendens, a múlt évi őszi közgyűlésünkben felosztott államsegélyből felhagyott 800 frt. mikénti kiosztásáról tesz jelentést.

Helyeslő tudomásul vétetik.

46. Imre István, tornamegyebeli petrii lelkész, érzékenyen panaszolván a folyó évi május 31-diki ottani tűzvész által, templomának, iskolájának s minden gazdasági épületeinek elhamvadása által történt kipótolhatatlan kárát, s ebbeli kárának pótlására, valamely az egyházkerület rendelkezésére álló pénztárból, egyháza részére segélyt, ugyszintén, közhirdetésre ajánltatást és könyöradomány gyűjtéshez szükséges miniszteri engedély kieszközöltetését kérvén:

Kérvénye a segélyosztó-választmányhoz áttétetik. Közhirdetésre még e folyó

évre fölvétetik. A könyöradomány gyűjthetésre szolgáló engedélynek kieszközlésére pedig szuperintendens ur fölkéretik.

47. Jövő őszi közgyűlésünk megtartására nézve,

szuperintendens ur bizatott meg, hogy azt, az alsózempléni egyházmegye kebelében levő *mádi* egyházba, csak azon esetben hívja össze, ha azt, a netalán addig előkerülő fontos és halaszthatlan ügyek, elkerülhetlenül szükségessé teszik.

Jegyzet. Ez évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 53-ik számú pontjából, a nyomdában történt tévesztés miatt, néhány sor kimaradván, a nevezett pont határozata a 32-ik lap végén így egészítendő ki:

„Mert amint szóval jelentetett, az egyházmegye határozata után, az anya- és leányegyházak közt, egy újabb magán egyesség jött létre, mely az illető egyházmegye mellőzésével történvén, az, mint ilyen, ez alkalommal, tekintetbe nem vétethetik. Mi ha valóban így van, kérelmező pálfalvai egyház oda utasittatik, hogy miután az egyház ily új egyességet nem más uton, mint csak az illető egyházmegye útján levén jövőre jogosítva eszközölhetni, magát addig, e tekintetben, csak az egyházmegyei kormány közbejöttével s általa jóváhagyott és határozatilag megerősített egyességhez alkalmazza.“

Jegyzették: *Bálint József*, egyházkerületi főjegyző: az 1, 2, 12, 13, 14, 16, 20, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 46. ;

Mitrovics Gyula, aljegyző: a 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 17, 18, 19, 21, 24, 25, 28, 38, 39, 40, 44, 47. ;

Debreczeni Bertalan, világi jegyző: a 6, 11, 15, 26 — a), b), c), d), e), 27, 41, 42, 43, 45-ik pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Elnök szuperintendens ur, a gyűlést megnyitja.
2. A képviselők megbízó-levelei igazoltatnak.
3. Az edinburgi főgyűlésen egyházkerületünk képviseltetése.
4. A főiskolai gazdasági választmány megbízatása, a régi kórházi helyiség elárusítása ügyében.
5. Az egyházi hivatalnokok esküformái újból készítése a kontventre halasztatik.
6. A lúci papválasztás ügyében küldöttségi jelentés.
7. A főiskolai építkezésre szánt kölcsön fölvételével, Zsindely István tanár megbízatik.
8. Az új népiskolai tanterv bemutatattatik s elfogadtatik.
9. A vallás- és közoktatási minisztérium intézvényei: a Schunda József hangszerész harmoniuma.
10. " " " a csécsi egyház részére ő felsége által nyújtott adomány.
11. " " " a tanítók nyugdíjazása.
12. " " " a Michael Antal államellenes irányu tankönyve eltiltása.
13. " " " a közös hadseregnél, a polgári lelkészek igénybe vett szolgálata.
14. " " " „*Deák és Toldy emlékezete*“ című könyvnek, Györy János hamvai tanító részére történt adományozása ügyében.
15. A tiszai ágostai hitvallásu egyházkerület jegyzőkönyve megküldetik.
16. Török Pál szuperintendens fölhívása, az énekes-könyv ügyében.
17. Szabó Károly borsodmegyei tanfelügyelő levele, a s.-szentpéteri iskola ügyében.
18. Ugyanazon tanfelügyelő fölhívása, a tanítói változások ügyében.
19. Raál Károly, a Székács József emlékére leendő adakozásra felhívást intéz.
20. A gömöri egyházmegye fölterjesztése, a berzétei egyház segélyezése ügyében.
21. Ugyanazon egyházmegye közhirdetésre a *vecskei* és *beretkei* egyházakat ajánlja.
22. A Szondy-Kenessey alapítvány jövedelme, a petrii egyháznak adatik.
23. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló-választmány jelentése.
24. A főiskolai tanügyi bizottság jelentése.
25. Ugyanazon tanügyi bizottság jelentése, a jog- és államtudományi kar szervezeti és tanügyi szabályzatáról;
26. A főiskolai gazdasági választmány jelentése :
 - a) az építkezés teljes befejezésére még hiányzó összeg beszerzése és törlesztése módjáról ;
 - b) a Klein Ede által fölvállalt és már készen álló épület átvételéről ;
 - c) az építkezés végbefejeztéig, még szükséges munkálatok elrendeléséről ;
 - d) a főiskolai régibb alapítványokról, betáblázási engedélylyel ellátandó kötvények szüségéről ;
 - e) a Kun Dániel-féle birtok cseréje alkalmával fölmerült különbözetről.
27. Ugyancsak a gazdasági választmányi elnök jelentése, a tanári házbérszerződés tervezete ügyében.
28. A főiskolai tápintézet alapszabályai bemutatattanak.
29. A gazdasági választmány-tagságban, Zsindely István továbbra is meghagyatik.

30. Ugyancsak Zsindely István tanórái megtartására nézve, ez esetre, könnyebbités tételik.
31. Bihari Imre bölcsészeti tanár helyére Bokor József ;
32. Ennek helyére Radácsi György ;
33. Ennek helyére Kovácsi Sándor ;
34. Ennek helyére Molnár Lajos választattak meg.
35. Nagy Gusztáv jelentése, a szépművészeti múzeum ügyében.
36. A főiskolai kóroda alapszabályai bemutattnak.
37. A kórodai építkezés ügyében intézkedés történik.
38. Bacsoni Lajos rendkívüli jogtanár kérelme.
39. A főiskolai ifjusági betegsegélyező-egylet alapszabályai bemutattnak.
40. Özvegy Csoma Mihályról, tanár-özvegy kérelme, az emortualis angária iránt, megadatik.
41. Szinyei Gerzson jelentése, a főiskolai könyvtár rendezéséről.
42. Ugyanannak átvizsgálásáról jelentést tesz a tanügyi bizottság.
43. Évva András kérelme, bizonyos zálogjogi betáblázási teher kitörlése iránt.
44. Előterjesztés a múlt évben, különféle intézetek s szegény egyházak segélyezésére, közhirdetés útján gyűlt összegek elhelyezése iránt.
45. Szuperintendens ur jelentése, az államsegélyből felhagyott 800 frt. miként lett felosztásáról.
46. Imre István petrii lelkész kérelme, tüzkárvallott egyháza ügyében.
47. E folyó évi őszi gyűlés csak feltételesen tartatik meg.

Betűrendes tárgymutató arra, hogy mely határozatok, mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Alsózempléni egyházmegyét 6.
 Bacsoni Lajos, rendkívüli jogtanárt 38.
 Balogh Ferenc, debreceni hittanárt 3.
 Beretkei egyházat 21.
 Berzétei egyházat 20.
 Bihari Imre, bölcsészeti tanárt 31.
 Bokor József, akadémiai hittanárt 31.
 Csona Mihályné, tanár-özvegyet 40.
 Egyházmegyéket általában 8, 9, 10, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 44, 46, 47.
 Egyházakat általában 8.
 Eöri Szabó Sándort, mint a Szondy-Kenessey alapítvány gondnokát 22.
 Fekete Károly, ónodi lelkészt 16.
 Fejes István, s.-a.-ujhelyi lelkészt 16.
 Főiskolai gazdasági választmányt 4, 5, 26—a), b), c), 27, 28, 29, 30, 35, 36, 37, 41, 42, 43-
 Főiskolai tanügyi bizottságot 24, 29, 30.
 Főiskolai előljáróságot 24, 28, 31, 32, 33, 34, 36, 39.
 Főiskolai akadémiai tanári kart 24.
 Főiskolai pénztárnoki hivatalt 40, 48.
 Főiskolai összes tanári kart 42.
 Főiskolai jogigazgatót 26—d), e).
 Hegedűs László, főiskolai világi algondnokot 42.
 Ivánka Sámuel, énektanárt 16.
 Kovácsi Sándor, gimnáziumi tanárt 33.
 Kun Zoltán, főiskolai orvost 36, 37.
 Lúci egyházat 6.
 Molnár Lajos, miskolci progimnáziumi tanárt 34.
 Petrii egyházat 22, 46.
 Radácsi György, gimnáziumi vallástanárt 32.
 Recskei egyházat 21.
 Szabó Károly, borsodmegyei tanfelügyelőt 17, 18.
 Szinyei Gerzson, tanárt 16, 42. —
 Szivos Mihály, főiskolai tápintézeti felügyelőt 26—c.
 Szuperintendensi hivatalt 5, 20, 46, 47.
 Tanítói kart általában 8.
 Testvéregyházkerületeket 3, 8, 16.
 Terhes Barna, alsózempléni egyházmegyei főjegyzőt 16.
 Zsindely István, tanárt és gazdasági választmányi elnököt 7.